

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevci, 1925. április 12.

Broj 14. Szám.

Vüzem.

Ho'záno! je kricsao nigda národ na prihod szvéta návék-sega i náprvoga szociálno mis-lécsega i demokrátno csinécsega isztinszkoga i pravicsnoga cslo-veka, bo'zega sziná, na prihod Krisztusa. Z szamin prihódom 'ze je zadovolen búo národ jeru'zá-leva, ár oszlobodjenyé z té neztrplíve tmice, robsztva i mant-ránya od ti obri nyi ládajócsi 'ze szamo i edino odnyega léko csákajo, ki je, kak szo odnyega tí módri vsíli, poszlani od toga nebeszkoga oco ná resi národ od mantránya za nyegovi grehov volo.

Priso je Messias vu Jeru'zá-lem, na veszeljé národa, z radosztjov príme gori toga prihájócssega, navdúsáva sze za nyega ár je on tisztí. steroga csáka, ki je obecsani da príde, kí potere oblászt tí krvízelcov, ki nanogé posztávi te v zemlopotézene i goriposztávi zemelszko králevsz-tvo lúbézni, bratinsztva, szlobods-csine i ednákoszti tákse, kak je cslovek na ednáki kép sztvorjení. Králevszto na zemli, gde nebóde vecs máloga i velkoga, — nego bódo vszi ednáko sztvorjenyé na zemli, toga ocsé nebeszkoga.

'Ze pred dvejzero létmi je bilo tó, gda sze je národ Jeru-záleva veszeljó prihódi Resitela. 'Ze dvejzero lét jeszte tomi, ka národ trpeti more pod nisterni lúdi ravnanyom i gda nam szpo-míni na dvejzero lét vszégájó nazá v premínyenoszt, moremo 'zalosztno zagotoviti, ka je jeru-zálemce tróst na krátek' csasz réso od trplénya, csi szamo na nepreviden csasz bár, ali mí, nyuvi cslovecsi naszledníki, mi szmo dnez mogócse v véksi nevoláj, bole v potézeni i bi pot-rébní bili rávno taksega Messiasa, odszloboditela, toga szmo pa né tak vrédni, kak szo ga szvojecsaszo jeru'zálemci vréd-ní bíli.

Pred dvejzero létmi je priso Messias, je réso grésen szvét. Po glásenyé cslovecsi pravíc szo ga tí ládajócsi né mogli trpeti, razpétíli szo ga i je odísao k szvojemi ocsi. Potomtoga sze je zacsnolo znóvics szvetszko láda-nye, stero je neprehényalo do denésnyi dnévov, vendar po szla-boszti vecsine národa v escse

véksoj meri kak tisztikrát, pred dvejzero létmi. I gda dnez rávno tisztoga dnéva szpomenka dén, *vüzemszki* dén szvetimo, nász more obidti miszel: kaksega messiasa sze pa moremo tróstati mi v denésnyem vremení, csi je po nasoj nevrédnósztí pridti taksi messias, kak pred dvejzero létmi v Jeru'zálem, — nemogócsi.

Ár je Krisztus isztinszki demokrátno búo, vendar rávno záto túdi i dnez sze nájdejo, kí sze-bé kak demokrate scséjo pred-sztávlati pred národom i tak kak „resitele“. Moremo 'zalosztno za-gotoviti, ka je tó né demokrácia, nego vu toga iméni materiálnoszt edni lúdi, z sterim sze národ z-cecáva do szlédnye kaple krvi i steroga té, kak prevecs oszlab-

lenoga za szvoj haszek témlez'é vöponúco léko.

Kak szo bili pred dvejzero létmi krvízelni, escse i véksoj meri jesztejo dnez. Vu tomtáli pa drúgoga oszlobodjenyá csa-kati nemamo, kak pa oszlobodi-tel szamszebi — szam národ more bidti. Krvízelne, odmeta-vácse toga vecsine národa od-vcrti, nyi zapelívoszti recsí za nepotrében veter vzéti i za szvojo dobróto ponúcati gori vesz mócs, kí sze v tomtáli zdrúzií more. Csi bode tó razménye obládalo, té rávnotak, kak pred dvejzero létmi jeru'zálemci, navdúseno vszi krícsimo ho'záno i szvetimo léko zaisztino i zadovolno pri-hóda dén nóvoga oszlobodjenyá, *szvetek vüzemszki*.

Botrány az olasz kamarában.

Összeverekedtek a kommunisták és a fasiszták.

A kamara ülésén példátlan botrányos jelenetek játszódtak le. Vola képviselő éles beszédet mondott a fasiszták ellen és különösen a pratelai választáson elkövetett erőszakosságokat ismertette amelyekkel a fasiszták lehetetlené tették, hogy a frontharcosok leadják szavazataikat. A beszédnek ennél a részénél Bottai fasiszta képviselő a következőket kiáltotta Viola felé:

— Ostoba fráter!

Erre a közbeszólásra teljesen felbomlott a rend és Viola a szónoki emelvényt elhagyva Bottaihoz ment és öklével az arcába csapott. Ugyanakkor ott termett a dulakodók között Giunta volt fasiszta párttitkár és Violát teljes erejéből félretaszította.

Az elnök hasztalanul rázta percekig a csengőt, amely végül is kettétörött, úgy, hogy új csen-

gőt kellett hozni az elnöki asztalra. A rend nem állt helyer. Ferrari kommunista képviselő a terem közepére rohant, azonban a fasiszták visszalökték.

Közben Maffi kommunista képviselő emelkedett szólásra és beszédében különösen Farinacchi-ról, a fasiszta-párt főtitkáráról emlékezett meg gunyosan. Farinacchi ezért támadólag Maffi felé akart rohanni, majd a következőket kiáltotta feléje:

— Hosszúfűlű emőszállat!

Maffi erre Ferinacchi felé rohant és arcuköpte, amit a fasiszta-párt főtitkára viszonzott. Az elnök az új csengőt folyton rázta, azonban az általános dula-kodásnak csak nehezen tudott végetvetni és sokáig tartott, amíg a kamara ismét nyugodtabb mederben folytathatta tanácsko-zását.

Pusztító robbanás Szkutariban.

A szkutari vámhivatalban nagy robbanás történt, amely borzalmas pusztítást vitt végbe Szkutariban. Egy kilométer körzeten belül bedőltek a házak tetői és összetörték az ablakok. A vámhivatalban és közvetlen környékén minden érték elpusztult.

A robbanás részleteit és közvetlen okát még nem állapították meg, de az albán hatóságok azt hiszik, hogy a katasztrófa az Achmed Zogu-kormány ellenfeleinek a műve. Szkutariban kihirdették az ostromállapotot. A rögtön-ítélő bíróság több embert halálra ítelt.

Két halálos ítélet már végrehajtatott.

Fan Nolli hívei a statárium elől tömegesen elmenekülnek Albániából. A menekülők a jugoszláv hatóságokhoz fordultak menedékért. A menekülők között van a miridita csendőrség parancsnoka is.

Je vsze mogócse!?

M. Sobota, kolodvorszka ulica leta 1925. — V tom sztráni je nasa tá náprednésa vilica »Kolodvor-szka ulica« doszta vrédna, ár za tú-

hinca, ki pri kaksoj neszrecsi obiscse M. Soboto, toda nyé spitao, taki zná v sterom kráji M. Sobotskoga várasa je té spitao, brez toga, ka bi nyemi pítati trbelo za nyega, ali razobesziti trbelo táblo. Naimre csi príde túhíne z vlákom, kama stécs je napójtjeni, more idti túdi po kolodvorszkoj vilici i csi szamo 'ze z perona príde vó, nyemi more szmrđeti spitálszka nesznága, ki v szvojoj celóti le'zi tam v járki, kre kolodvorszke ceszte i prepunyena tak, ka 'ze, csi scsé ali né, nazá tecsé po járki próti cvetnoj vilici. Mogócse je tá nesznága, kí príde z-púscsena z spitála v tó grabo, záto dobra, ka csi je sto escse zdrav, ná po snofanyi té bacilegójitvi námodernésoj nápravi v spitao príde.

Csi je namen tó, te nemo níká pravli, ná li dale tecsé i szmrđi. Míszlimo pa, ka v denésnyem sztóletji je 'ze né tiszta návada, ka bi kolera-bacile gojili szamo záto, ná lúdsztvo obóli. Kak príde spitálszka neszná'zna teko-csina v té járek i odkoga je ódviszno tó, ka tak more bidti, tó nevémo, szamo zagotoviti pa li moremo, ka je tó 'ze zdá vecs kak skandál. Ka pa te escse bóde gda bóde véksa vrocšina i tak szmrđád véksi, na cslovecse orgáne bole skodlivi i — kép M. Sobote 'ze pri prvom sztopáji túhinca doszta originalnése dáni. Tó je 'ze zaisztino lépí kép, kép vizzike kulture i modernosztí? . . .

„Csi de tak-te bóde, csi pa nede tak-te nebóde“ — szo szi pogúcsali medszebov demokráti, gda szo szklepali od obcsinszki volítev v Prékurji. Probo mo delali edno v M. Soboti, i csi mo vidli ka bode zmága nasa, tó je csi dobímo vecsino odbor-nikov mí, te mo pritiszkaivali na veli-koga 'zupana, kak ná nasega vszega-mogócsnoga i sze volitvi razpísejo, csi pa mo vidli ka nedóde slo po nasoj vóli, te pa dámo imenúvati nase lúdi i volitvi dale szpijo v imeni vszegamo-gócsne demokrácie, csi do sze escse i bole prito'zúvali lúdjé próti toj krivici. »Rézimo zdá, gda szúknyo i skárje v roká mámo, tak nevémo gda pá tó vsze do rók dobímo.« I csi bi bíla tó tá isztinszka demokrácia né búrokrátia i korupcija, bi sze részán moglo z lúdmí tak posztópati? Míszlimo ka né. Demokrácia tak zapovedáva, kak je tó za vesz národ dobro, né pa kak bi tó nisterni lúdi, ali pa grup materiálnoszt 'zeléla. Záto je bóge csi bodejo z ták-sim delom naméri. Mogócse szte pre-vidli kak je te proszti »nekulturní« Prekmurec szkóz prevido szite vasega namenývanya, bole kak vi níkáki szkóz reseta . . . Z bóbnjom nem-re vráble loviti i z bitjom 'zivin-cseta nemre vpokoriti! . . .

Rádovédni szmo gde do szi isz-kali demokráti závitje te, gda jí rád-čovci doj z sztóca porínejo? Míszlimo da sze vzemejo na bózo pót — v me-szec. Tam mogócse prídejo na tó, ka sze národ postúvati more je prijátel ali nepriátel, tak pokázemo tó právo demokráti, vsze drúgo je protivno, demokráti i ka vecs, na skodo nyé.

Agrár-reform.

A borzalmas világháború beszámíthatlan következményei közé — mint forradalmi termék — esik az agrár-reform keresztülvitele. A háború hősei a küzdelmes évek lepergésével aszotan, testileg és lelkileg meggyötörve tértek vissza családi otthonukba, hol nyugalom helyett szociális nyomort találtak, vagyis mindkét részről lelkileg az egyensúly megbillent. Hét évvel a háború után még mindenki előtt élénk a sok szenvedés, bátran állíthatjuk, hogy a lelkek még mindig nyugtalanok és mennyivel nagyobb lehetett a világháború befejezésekor. Érthető a forradalom alatti általános rablás és fosztogatás, melyeknek egyedüli rugója a szociális nyomor volt.

Ezen szociális kérdés, lelkek megnyugtására szolgál az agrár-reform mint forradalmi termék. Európa hadakozó államaiban, hol a nyomor türehtelen arányban lépett fel, szállóigévé vált a földosztás. Jugoszláviában a »Korfui deklaráció« minden egyes dobrovoljácnak öt hektár földet biztosít, a demokratikus államforma pedig a feudalizmussal hadakozik, Oroszországban a Kerenszki majd a kommun forradalma végzetes csapást mért a nagybirtokokra Magyarországon pedig a Károlyi forradalom és i. t.

Nem akarunk az egész országot átölelő agrár-reform kérdésével foglalkozni, csupán Prekmurjei agrár kérdést érintjük, amennyiben nálunk ez a lakosság rákfenéjét képezi s a maga helytelenségeivel a közgazdasági katasztrófa elé állíthat.

A kezdet megtörtént négyéves bérlettel oly módon, hogy minden egyes agrár-érdekelte nemzeti seregre való tekintet nélkül földét kapot. Itt leszögezni kívánjuk azt a tényállást, hogy a magyaroktól a megművelt földet egy évvel előbb vették el s az Dobrovnik vidéke környékén — mintegy 800- holda dobrovoljácoknak, Petešovci és Pinica határában 797 kat. hold a medjimurecoknak újabb bérletbe lett kiadva annak dacára, hogy Petešovci határban a primorjei menekültek egy telepítet falut (Benica) képeznek, a megmaradt komplexumot pedig az itt élő szlovének között osztották fel.

Az agrár-reform célja a nagybirtok gazdasági felosztása oly módon, hogy a nincsteleneket racionális progressivitás alapján földhöz juttassa. Sajnos de való, minálunk a racionális progressivitásnak még a halvány jele sem mutatkozik, mert ha e fenti sza-

bályt követték volna, akkor nem történhetett volna meg a közgazdaságnak az a skandaluma, hogy sovinizmusból elvegyék azon nincstelenektől földet, a kiknek megvan a szükséges tőkájük s azoknak adják, a kiknek még kapájuk sincsen, sőt mi több erkölcsileg érdemtelnek a földre. Kérdezzük mi lesz Dolnja Lendava vidékén? Vajjon kaphatnak-e azok földet, akik közgazdaságilag alkalmatlanok és érdemtelnek a földre és velük szemben kárhoztasának azok, akiknek jár és megérdemlik?

Nyílt titok, hogy az agrár-reformért a demokraták a felelősek, legalább is itt Prekmurjében igen. Mindenekelőtt helyes cselekedet-e Jugoszlávia legnépesebb területére, hol a föld képezi a nép létét telepeseket, dobrovoljácokat és medjimurecokat hozni? Csak a legvadab sovinizmus adhat erre igenlő választ, mert ezáltal nem csak a közgazdasági hanem a társadalmi élet is meglelt zavarva Az agrár reform ministere Dr. Krizman, ki Varaždinon lakik s így régi idő óta ismeri Prekmurjét, határozottan válaszolhatna miéért juttatott a rebellis medjimurecoknak Petesovci határában földet, a maribori Agrár Direkciónak főnöke Gregorovič pedig felelhetne, hogy miért jelentette a magyarságot Beogradban „protidržavni elementi“-eknek (államellenes elemeknek)? A demokrata minister dr. Krizman nyilvánvalóan a medjimurecok voksaiért és a demokrata Gregorovič a demokraták kegyelméért. Még fontosnak tartjuk itt megjegyezni, hogy a maribori agrár hivatalok összes hivatalnokai demokraták. Nem csoda, ha az agrár-reform ezek után ily ferde helyzetbe került, a mi szegény nincsteleneink pedig a „demokrata patent“ áldozatai lettek.

Nincs a világon oly neves közgazdász, ki a közgazdaságtant a politikai sovinizmussal egy kalap alá tenné és nálunk létezik a demokrata patent, melyel hirdetik mély szociális érzésüket a világ proletárjaival szemben, következtessen pedig a bársonyszékekben a legnagyobb bürokratisták.

A közgazdaságtannak kulcsszabálya, hogy a politikát közvetlenül kizárja.

Az agrár-reform pedig az ország minden rendű és rangú polgárát érintik, az előzetes agrár-reform rendelet pedig világosan kimondja, hogy mindenekelőtt a reform alá vett földön élő lakosság elégitendő ki és csak a megmaradt fölösleg juttandó telepések, stb.-nek helytelen. és rendelet ellenes így minálunk a telepítés.

Prekmurjében végbemenő agrár-reformnak két végzetes áika van, az egyik a helytelen parcellázás s a másik a politika. Ugyanakkor, amikor a közgazdaságtan a törpe birtokokat (melyek közgazdaságilag nem művelhetőkszerűen) károsnak mondja ki, akkor itt a nagybirtokokból ezer és ezer törpe birtokot csinálnak, osztják boldog boldogtalannak, a fő dolog benne az, hogy fel legyen osztva és mindezt a demokrata patent alapján. Igaz, állítják azt, hogy ezáltal nagy szociális igazságot szolgáltatnak a népnek, mert a fedalizmust gyökerestül megölték. Határozottan az ilyen szociális igazsággal, amelyben benne foglaltatik a demokrata patent és hiányzik belőle a progressivitás elve nem igazságot, hanem átkot szórtak ránk.

Oly igazságot nem kérünk, mely kitünő termőföldjeinket parlagon heverteti, megsemmisíti a kisgazdákat, módot nyújt a nyomornak és gazdasági romlásunkat előidéztek. A hivatalos fórumoknak tisztában kellene lenniük azon tényállással, hogy Prekmurjében még ilyen nyomor és elégedetlenség sohasem uralkodott, mint most. Tudják-e azt, hogy a legtöbb családnak nincsen kenyere? Ha nem, úgy menjenek ki a falvakba és megtalálják az élő nyomort és elégedetlenséget. Szinte hihetetlennek hangzik: *Prekmurjének nincs kenyere!*

Égető sürgőssé vált, hogy végrehalárá az agrár reformot nálunk radikálisan oldják meg a közjó javára és közmegelegedésre pártonkívüli szempontból.

Ha az agrár-reformnak az a célja, hogy szociális helyzetünkön segítsen, akkor mindenekelőtt szüntessék be a demokrata patentot a törpe birtokokat helyes közgazdasági érzéssel és megelegedéssel.

POLITIKA.

A politikai élet tere, radicsék hűségnyilatkozata után, egész más irányba toldott el. Radič Pavle királyi kihallgatás után pedig egyenesen azt lehet állítani, hogy a jövőre való te-

kintettel, a horvát képviselőnek nagy befolyásai lesznek az ország belügyeit illetőleg. — Radič Pavle királynál lefolyt kihallgatása után kijelentette, hogy részletesen referált pártja politi-

kai felfogásáról és Horvátország helyzetéről, mit a király nagy figyelemmel hallgatta és biztosította, hogy ha a politikai nézetek tisztázására szükség van, mindenkor hajlandó őt kihallgatáson fogadni. — Radič Pavle Pašičsal hosszabb ideig konferált. Mint sejthető a horvát képviselőkkel szemben fennálló obznana és a fogságban lévő horvát pártvezérek ügyéről tárgyaltak. Radikális — Radič együttműködésről egyelőre csak előkészítő megbeszélések folynak, hogy már is kormányrekonstrukcióról volna szó egyelőre nem felel meg a valóságnak. Van ugyan szó arról, hogy a horvátok belépnek a kormányba, de az még csak ezután fog megtörténi. Pašič minden valószínűség szerint, ámbár csak ideiglenesen, a mostani koalícióból szervezi új kormányát, mely egész addig fogja vezetni az ügyeket, míg a politikai helyzet teljesen tisztázódik, már amennyiben ez radičékat illeti. Hogy ennek kedvező kimenetelével a demokratákat nem türik meg a kormányban, az több mint valószínű, mert Pribičević erőszakos politikájával a radikálisok sehogy sincsenek megbékélve. Pašičnak evvel a szándékával szemben a demokratáknak *nem sürgős* a horvátokkal való megegyezés, ami magától értetődő, mert ebben az esetben maguk alatt vágják a fát. — Radič István ellen a zágrebbi törvényszék váratlanul befejezte a vizsgálatot, ami már is a kedvezően folyt tárgyalások javára irandó. — **Tárgyalások** lefolyásáról kiszűrődött hírek szerint Horvátország megkapja a báni hivatalt és széleskörű önkormányzatot. — **Nálunk a demokraták** erősen dolgoznak a kilátásba helyezett vármegyei bizottságok választása érdekében. Azt hisszük azonban, hogy — különösen minálunk Prekmurjében, hol speciális gazdasági bajaink sürgős orvoslást kívánnak, — nem barátja az gazdasági helyzetünknek, ki ezt az alkalmat is politikai széttagoltságig akarja vinni, hogy így gyengítsen rajtunk, hanem itt politikai nézetre való tekintet nélkül össze kell fogni mindnyájunknak s viszonyainkat, helyzetünket alaposan ismerő egyénekből álló olyan gárdát küldeni oda, kik érdekeinket megvédeni semmitől sem rettennek vissza. Miután Prekmurje 9 tagot fog küldeni a vármegyei parlamentbe s mert ez a parlament lesz az igazi helyi érdekeink intézője, megszívlelendőnek tartanók azt a nézetet, hogy fogjanak össze az összes politikai frakciók, állapotjanak meg egy közös listában, mely Prek-

ADA.

Elbeszélés. — Irta: B. J.

De Béla így is nagyon lassan vette fel magát; hetek kerültek belé, míg lábadozni kezdett.

— Hol vagyok én, Ada?

— Itthon vagy, édes Bélám.

— Ni, ni, hisz az a szekrény valaha a mienk volt.

— Most is az.

— Az a kanapé is mienk volt.

— Most is az.

Béla oda vonta magához azt az elsóványodott fehér kis kezét is megsókolta.

— Hová lett a hajad, Adám?

— Nagyon hullott, hát — levá-gattam.

— Kár volt. Olyan különös vagy azzal a rövid, göndör hajjal. De nem

csunyasabb ám, ne gondold. — Hát ott ki lakik?

— Hol?

— Abban a másik szobában.

— Mink.

— Olyan nagy lakásunk van?

— Két szoba az egész.

Pár nap múlva Béla már kimehetett a szabad levegőre. Az Ada karjár támaszkodva, rövid sétákat tettek, a város zajtalanabb részein.

Egy sétájok alkalmával Viktor jött velük szemben, s megállottak. Az Ada karja mintha megrándult volna a Béla jobbójában.

— Felé se nézel az embernek, szólt Béla.

— Ép holnap akartam tisztelkedni És kérdőleg tekintett Adára, ki egy kérlelő pillantással felelt a néma kérdésre. Béla úgy tett, mintha nem vette volna észre a szemcserét.

Haza mentek.

— Édes Adám, te még tartozol nekem valamivel.

— Mivel?

— Mond csak, Ada, hogyan jutottunk mi a régi butorainkhoz? — Én szerfelett kíváncsi vagyok erre.

— Visszavásároltam.

— Min?

— Pénzen.

— Sok pénz kellett hozzá!

— Nem oly nagyon sok.

— Aztán... holl vetted a pénzt?

Ada hallgatott.

— Nem felelsz?

— Ne kérdezz...

— Ne kérdezzetek? Mit tesz az?

Mit jelent...

A férfi hangja elakadt.

— Hát a lakásért mennyit fizetünk?

— Nem tudom.

— Nem! — Hát hogyan tudnád?

— Aztán... miből fizetjük?

— Nem tudom.

— Ne vedd el az eszemet! — Beszélj!... Ez a kényelem, ez a bő élet honnan van?

A nő fájdalmas tekintettel roskadt le és átkarolta a férfi terdeit.

— Érted... Te érted!

— Mit értem? — Szólj!... Elhullt a hajad? — Te göndör...

— Taposs el...

— El, szajha! — És vad indulattal lökte el magától.

— El innen: Pusztulj! — Ne lássalak!

Ada térden csuszott utána; a férfi bösz haraggal markolt föl egy széket és tört, zuzott mindent maga körül.

Mikor egy pillanatra magához tért egyedül volt; odarohant az ablakhoz. Lent, a Dunapart egészen néptelen volt, csak egy fehérbe öltözött nő futott keresztül rajta a víz felé.

Eltántorgott az ajtóig, de zárjáról a keze lehullt: összeroggyant és kezébe temetett arccal zokogott.

(vége.)

urje minden lakóját kielegitené, nem idig széttagozódna, elgyengülve mena választásba — saját érdekeink irára. — **Bolgáriában** ismét forralom van készülöben a Cankov korány ellen. — **Amerika** csak akkor ilandó adni kölcsönt Franciaországk, ha a leszerelési konferencián szivesz. — **Magyarországban** beztették a főrendiház rendszerét. Érkes a főrendiház kelletlensége meltt az, hogy a főrendiháznak idegen lampoldár is tagja lehet, amennyin a római pápának (!) tizenöt főndet van jóga kinevezni. Itt alapovan puskázva már kiindulva abból: ogy jön csizma az asztalra.

Lászi — Hírek.

— **Ogen.** Doszémao escse na nedozno formo sze je 7-ga t. m. vu'zgála lama v oszlici, lászt Franko N. vér-v Kupsinci (gornji) v vrédnoszti 10 Din., i je zgoréla. Vékse neszrecse e je né zgódiło, ár szo taki prítiszli lüdjé i ogengaszilci, kí szo pretili tó.

— **V ljubijano je amerikanska pseca** prisla na plac, ki je próti nasoj 30 n. falésa. Pa sze te pitamo zakán. tak viziko sztoji? Amerika je szkérala niká na szvoje kmete, je kúpila vesz v tühni lézéczi jugosvanszki Dinár, ki je tak na nevrédno tino szkocso tak, ka je zdá amerinszki kmet drágo ali dönok falé léko ao szvoje szilje, kak pa nasa za nas nár. Zató sze necsüdimo, csi kakics dober pöv mámo, dobro vértüvapo, nam dönok szlabo ide. Mi kmeti e v deli bujemo léko, léko navöke tavi odimo, csi nasz politicsno vérvanye bo'zno pela, — szmo zgübleni. nász, pa rávno nász kmete prizane tá politika nábole, tomi vzrok je tó, ka nász ravnaio taksí, ki bi di doszta plácse meli i fál krüh i eszó jeli, né pa tiszta vecsina kmetov vsze drüge gori drúzijo. Krivimo szaszebé, ali gda' ze gori pridemo nató de mogöcse ze prekeszno za pomöcs. isa dr'záva, je kmétska pasze nyemi dö-k nepomága, nego szamo z-cecáva, k pa te more obsztáti dr'záva, csi et kak vzdr'závatel vszé drügi plala nezmo'zen posztáno? Nezdruženi et li nema zagövara, krivec szí je szam i te escse drügi.

— „**Potem drugikrat**“. Nevémo kak tó ka na M. Sobotske 'zelezniske sztáje blagajni nigdar nega dröbni nez? Kelkokrát pride eden ali drügi je v navöli za eden do pét dinárov obíza, ár nemre plácstati vozne kárte amo zató, ár blagajnik nakrátci prá-dajte drobíz. Táksemi deli szmo ednök bili szvedoki i je blagajnik krátci sztem odposzlaó lüdf, csi je meo dati eden ali tri dináre nazá: otem drugikrat“. Ja bo'ze drágo kak, pride eden szirmák, pa csi né szirk dotoga, ka bi senkávaó dináre astécs?

— **M. Szobotsko szenye** je prav bro biló obiszcano. Zvún govenszke vine je szkoro da escse i vecs konyke z'vine biló na pláci i okóli 40 látov konyév sze ódalo. Cène szo pacs, kje denésnye vrémen, escse zadoszta bre bilé. Szamo tak dale, prízenimo ji szta naplac, sze bóde pomoglo sze e za nas lászten haszek.

— **Kartel** sze je zvézó med fabri-mi píve, póleg steroga szo krcsmárje konsument obcsüdno prizadeti. Celjka zvéza krcsmarov je protestérala óti karteli pri kompetentnom minis-zsztví. Kak szmo zvedli tüdi i prek-urszki krcsmárje bodejo narédili szto-

páje próti karteli, eventuel tüdi z boj-kotéranjom.

HALLO! GOSPE!
Prisli szo Pariški in Bečki klobuki v trgovino A. Király M. Sobota.

— **Velika občina Murska-Sobota.** Št. 813/1825. Predmet: vojaška straža. **VELIK POZOR!!!** Razglas! Murska Sobota, dne 2-ga áprilja 1925. Zgodil se je dne 15-ga marca t. l. en žalosten slučaj. En človek se je v svoji pijanosti natoliko spozabil, da je pred mestno komando i vojašnico stoječega stražarja izzivajoč psoval, žalil in ga hotel z orožjem še tudi napadati. To je nedovoljeno, proti zakoná in protidržavljansko obnašanje in se lahko pripeti vsakomur, ki bi to hotel obnoviti, da bo moral nositi neprijetne in težke posledice ter to poplačati z svojim življenjem. Stražarji imajo tudi od mestne komande nalogo, da v ponovljenih in sličnih slučajih lahko vsakoga izzivaža na licu mesta ubijejo. Vojaškega stražarja nesmi nihče psovati, ne napadati in po nobenem načinu ga žaliti, ker on izvršuje na svojem mestu vojaško službo. Da neprije do neprijetnih posledic, ko to naznamim občinstvu in vsakomur, opominjam in prosim prebivalce, da naj v bodočnosti zapustijo vsako tako obnašanje, tudi v pijanosti, naj se od pijanosti zadržavajo kakor tudi od vsacega izzivanja vojaške straže. Za županstvo velike občine gerent: **Dr. ŠÖMEN I. r.**

Na vüzemszki pondelek 13-ga aprila v VELIKI KAVARNI VELIKI KONCERT.

— **Jövedelmiadó** az 1923. évi alapon az 1924-re kivettett, az erre vonatkozó lajstromok az adóügyi hatóságoknál, illetve az illetékes adóhivatalnál közszemlére kitétetek, melyekbe április 15-éig az érdekelteknek betekinteni joguk van. A kivetés elleni fellebbezés április 30-án esedékes.

— **Erdötüz.** Gróf Szapáry László tulajdonát képező M. Črneci erdejében a mult csütörtökön, még eddig meg nem állapított körülményből, tűz támadt. A tűz, melyet sikerült lokalizálni, vagy öt-hat holdnyi területen pörzsölte meg a fákat s emésztett el fűvet és bokrokat.

BÉCSI és PÁRISI kalapujdonságok megérkeztek! A. Király M. Sobota.

— **Hodos.** Tekintettel arra, hogy községünk szénában bővelkedő, évente rendszerint pár vagonrakománnyal lép a piacra, régóta érezte a hiányát egy hidmérlegnek. Legutóbbi községi határozat alapján tehát egy hidmérlegnek a felállítása eldöntetett, s a beérkezett árajánlat alapján 22 ezer Din. annak beszerzésére engedélyeztetett. A modern blokrendszerű hidmérleg már fel is állítatott.

— **Halálos baleset.** Koren Ferenc renkovei lakós 4 éves kis leánykájá véletlenségből magára rántotta a forró levessel teli fazekat s annyira megsérült, hogy ennek következtében meghalt. Ne hagyjuk a kisgyerekeket felügyelet nélkül!

— **Prekmurjében** 1000 Dinár egy pofon. A mai keserves gazdasági vi-

szonyok mellett igen szép árat sikerült elérni a pofonnak. Ugy hisszük 1000 dinár elég magas díjazás egy pofonért, tekintettel arra, hogy az embernek csak a füle csendül meg egy kicsit, vagy a szeme hány szikrát, de nagyobb baja nem esik tőle. Így kitűnően meg lehetne élni, ha valaki minden prékmurjei vásáron kapna egy pofont s hozzá 1000 Dinárt. — Ugyanis az utolsó r, i vásáron B. ur egy H. nevű alkusznak leadott egy pofont azért, mert H. egy bikát különként 4 koronával magasabb áron akart megvenni, mint napi árat B. ur már megállapította. — H. alkusz a kapott pofont a bíróság előtt akarta értékesíteni, azonban B. ur ennek elejét veendő, azt 1000 dinárért visszaváltotta. Ezzel az ügy elintéződött. H. alkusz most attól drukkol, hogy a fináncok rajta csipik az üzleten, s megfogják adóztatni. — Hja, jövedelem, jövedelem!

— **Megszakították a jugoszláv-magyar tárgyalásokat.** A jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalásokat ez ünnepekre való tekintettel megszakították. A tárgyalásokat csak szerb husvét után folytatják. — Ugyszintén a firenzei jugoszláv-olasz tárgyaló-Quartierinek, az olasz delegáció vezetőjének betegsége miatt tíz napig szünetelni fognak. Dr. Ribarzs Ottokár, a jugoszláv delegáció vezetője a szünet tartamára Beogradba utazik.

VABILO

MOŠČANSKO PROSTOVOLJNO OG. DRUŠTVO

priredi v Moščanci dne 19. aprila 1925. v vseh prostorih in gostilne gosp. ALEXANDRA :: :: ZRINSKI :: ::

PLESNO VESELICO

konfeti, serpentinske vojne itd. na katero cenjenega gospoda in vašo družino vadi ODBOR.

VSTOPNINA za osebo 5 D. za obitelj 10

Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Čisti dobiček je namenjen za —: ogenjasilno orodje —: **ZAČETEK POPOLDAN OB 2h.**

Za dobra jedila in pijačo je preskrbljeno.

SVIRA DRUŠTVENA GODBA.

KINO Murski Soboti.

ZA MLADINO DOVOLJENO!!!

V PONEDELJEK 13. aprila
popold. ob 3., in zvečer ob 8 uri

Ljubav je jača od smrti.

(Brak grofa Charolais-a)
Historijska drama n 6 činova.

Der graf von Charolais

U glavnoj ulozi:
EVA MAY in W. DIETELRE

VSTOPNINA: Gornje lože 10 Din.,
spodnje lože 8 Din, in II. prost. 3 D.
Lastnik klna **GUSTAV DITTRICH.**

Tr'ztvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

NOVISAD: april. 5.

100 kg. Psenica—Buza	Din.	400—465
» » 'Zito—Rozs	»	—390
» » Ovesz—Zab	»	—375
» » Kukorica		190—275
» » Proszó—Köles	»	—300
» » Hajdina	»	270—300
» » Szenó—Széna	»	—80
» » Graj—Bab csres.	»	—400
» » zmésan—vegyes bab	»	—380
» » Krumpli	»	—150
» » Len. sz.—Lenmag	»	—700
» » Det. sz.—Lóherm.	»	3200

BENKO: april. 5.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Biköv.) Bika	6-	7-	8- 9-
Telice } Üszó	6-	7-	8- 9-
Krave } Tehén	3-	5-	6-
Teoci } Borju			11.5 12.5
Szvinyé—Sertés			14- 15-
Mászt I-a—Zsirl-a.			30- 38-
Zmócsaj—Vaj			80-
Spé—Szalona			— 80-
Belice—Tojás 1 drb.			0.75

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	62—
100 Kor. Budapest	= »	0.0862
100 Kor. Becs	= »	0.0876
1 Kor. Praga	= »	1.8425
1 lira	= »	255
Zürichben 100 Din	=	8.35 sfrk

POPOLNOMA VARNO NALOŽITE DENAR V PKEKMURSKI POSOJILNICI

r. z. z. o. z.

v pisarni dr. Škerlaka in v Lendavski ulici šte. 58 (židovski tempel).

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje po

14%

ter izplačuje do 10000 K takoj brez vsake odpovedi.

Z-hája vszako nedelo. Naprêplacilo za fr-
mo leta v domovini: 15 Din. zvôn SHS.,
18 Din v Ameriko 20 Din. Cêna anonc
za □ cm: med textom i izjave i poszlano
1-50 Din reklâme 1- mali ogaszi 0-70 Din
i dâvek. Pri vecskrat popûszt.

Rôkopiszi, ki sze ne szhrâniyo i ne vrnêjo sze
poslajo:
Reditelszto i oprâvniszto Morszka Krajina
M Á R K I S E V C I br. 20.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
post. MURSKA SOBOTA.
—: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ár
negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldön
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm
ként: szövegeköt és nyilttér 1-50, rend-
1- apróhirdetés 0-70 Din és az illeté-
Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

A takarmányrépa trágyá- zása és a termelendő ré- pafelesleg megválasztása.

Minél nagyobb tömeg répát te-
rem talajunk annál olcsóbban termel-
tük azt, tehát minden törekvésünknek
oda kell irányulni, hogy a répa töme-
gét fokozzuk s e tekintetben egyebek
mellett a trágyázás és a termelendő
répafelesleg van döntő befolyással.

A mély szántás mellett a trágyá-
zást hálálja meg legjobban a répa,
amit a jó gazda méltányol is s több-
nyire istállótrágyába veti répáját. Ha
csak lehetséges ne is mulasszuk ezt
el, mert minnél bővebben trágyázunk,
annál nagyobb termésre számíthatunk.
— Az istállótrágyát sokkalta célszerűbb
összettel alászántani, már csak azért is,
mert a tavaszi alászántás a talajnak
kellő időben való előkészítését aka-
dályozza s így azután vagy rossz
munkát kap a föld, vagy a vetés
késik el.

Dé az istállótrágyával egymagá-
val nem lehet a legnagyobb termés-
hozamot elérni, mert a mesterséges
trágyákat, különösen a foszfortartal-
muakat csak úgy meghálálja, mint a
czukorrépa.

A takarmányrépának tulajdon-
képpen mesterséges trágyája a szu-
perfoszfát, melynek könnyen oldható
foszforsavát jól tudja értékesíteni a
répa. Ez is különösen akkor van nagy
termésfokozó hatással, ha istállótrá-
gyával alkalmaztatik egyidejűleg, ugy-
t. i., hogy az istállótrágya összettel, vagy
a tél folyamán szántatik alá, 150—200
kg. szuperfoszfát pedig a vetőszántás
vagy az extirpálás előtt szóratik ki.
— Szuperfoszfát alkalmazása esetén
legalább 20—60 mm.-val nagyobb
termésre lehet számítani holdanként,
mítha az istállótrágyát egymagában
alkalmaznók, sőt ez esetben arra is
számíthatunk, hogy a répát rendszeren
követő árpa termését is lényegesen
fogja fokozni az alkalmazott szu-
perfoszfát.

Egyéb műtrágyát azután rende-
sen nem is igényel a répa, bár a
káli is kétségen kívül termésfokozó
hatással van rá. Legalább ezt látszik
bizonyítani a növénytermelési kísérleti
állomás által végzett kísérlet sorozat.
Chilislétrom azonban legfeljebb ab-
ban az esetben volna szükséges, ha
a répa nem istállótrágyába volna
vetve.

A répafelesleg jóságát illető-
leg nagyon eltérők a nézetek s az
oberndorfi az a féleség, amelynek
használatát leginkább el van terjedve.
— Pedig talán nem ez a legjobb és
legbővebben termő s az a hibája

mindenesetre meg van, hogy könnyen
repedezik s ennek folytán könnyen
meg is romlik.

Nincs is olyan répafelesleg, mely
mint legjobb legbővebben termő vol-
na általánosan odaszámítható. Hibát
követ el azonban az a gazda, aki egy
féleséghez ragaszkodik anélkül, hogy
a többi kipróbálta volna. Végezzünk
több féleséggel kísérletet s állapítsuk
meg ilyen módon, hogy az adott ta-
lajon s az adott viszonyok között
melyik terem legbővebben, melyik
tehát a legjobb.

Az ebendorfin kívül a mamuth
répa kelt nagy terméseivel feltűnést,
azután az eckendorffi, a lentowitzi, az
olajbogyó s a chrestensen Volendung,
amelyet óvári repának is neveznek,
mert a termelésével Magyaróváron
végzett kísérletek igen kedvező ered-
ménnyel végződtek, ahol nemcsak
nagy termés hozama által tűnt ki, ha-
nem azáltal is, hogy egyenletesen
csirázik, zsenge korában gyorsan nő,
husa tömör, alakja jó, könnyen szed-
hető s jól eláll.

Ezek volnának tehát azon répa-
féleségek, melyek kísérletezésre ajánl-
hatók.

KÖZGAZDASÁG.

Olcsóbb lett a cukor. A
jngoszláv cukorgyárak kartelje
a kocka-, és a kristály-, nemkü-
lönben a porcukor árát 15—15
parával leszállította. A cukorgyá-
jak az árleszállítást a dinár ár-
folyamának javulásával indok-
olják.

Horvátországban betil-
tották a koronaszámítást.
Horvátországban mindmostanáig
a vásárlóközönség és a kereske-
dők a régi megszokás alapján
koronaértékben számoltak és di-
nárban fizettek 1:4 alapon. A
zágrebi tartományi rendőrség
most rendeletet adott ki, amely-
ben megtiltja a koronaszámítást.
Azokat a kereskedőket, akik nem
dinárban számolnak, első ízben
pénzbírsággal, ismétlődés eseté-
ben az iparigazolvány elkobzásá-
val büntetik.

— Aláírták a német-belga
kereskedelmi szerződést. A belga
és német kormányok megbizottai
aláírták a két állam közt létrejött
kereskedelmi és gazdasági szer-
ződést, amely a legtöbb kedvez-
ményt biztosítja kölcsönösen a
két állam közötti forgalomban.

— Tartozik-e Németország
Romániának? Illetékes helyről
szerzett értesülés szerint a német-
román gazdasági konfliktusból
kifolyóan, kérdést intézet a jóvá-

tételi bizottsághoz, hogy a Banka
Generala részéről felállított köve-
telések valóban fennállnak-e. A
jótételi bizottság válaszában
nem adott olyan nyilatkozatot,
amely szerint ezek a tartozások
fennállnának.

Za trgovino primerno

sztanüvanye, obsztojcse z-dvé hízi,
kühnya, betonirane peovnice i
szkladisca, pri véloj ceszti, sze
taki z-árende dá. Vecs sze z-vé pri
SZABO JÓZSEF-i Srednja Bistrica.

? Miért töri a ? fejét

hogy hol vásároljon kerékpárjához
szükséges alkatrészeket, külső vagy
belső gumit stb. varrógépjéhez szükséges
alkatrészeket, mikor mindezeket:

FLISAR PAVEL

műszaki cikkek üzletében
(Berger-féle ház) M. Sobotában
jutányos áron megkaphatja. — Ugyan-
itt nagy raktár öngyújtókban és ennek
alkatrészeiben. A legjobb tűzkövek,
villanyzseblámpák és elemek, gramafon
lemezek, tük és alkatrészek és varro-
géptük nemkülönben összes az e szak-
mába vágó cikkek állandóan és olcsón
kaphatók.

NAZNANILO.

Pri priliki poszvetsüvanya
vidonszki zvonöv, dnéva
16-ga aprila, bödo obdr-
zali krcsmárje, v VIDONCI
Bagári Kálmán, v
OTOVCI pa Keréc Rudolf
PLESZNO VESELICO
k steroy je vsztöp pröszti.
Ciganszka muzika, dobro
i fál jeszti i piti, postena
obszlu zba. Za kémobilnési
obiszki sze proszi!

Krcsma

z dvâszet plügami zemlé, edno
vöro od Radgone, na véloj ceszti
Radgona—Maribor, sze po vu-
godnoj cêni oddá. Vsze navküper
obsztoji z-dvé zidanci, v ednoj
pét híz, dvé kühnyi, skedjen,
stale i kleti; v drügoj zidanci dvé
hízi kühnya i k-nyê stale i kleti,
z vszo vérsztvenov skerjöv i
mlatilnicov, z kravami, konyami i
fiakerszkim vözom. Vecs sze zvé
pri: TALÁNYI FRANC gosztii-
nicsari Sv. Jurij ob Ščavnici.

VENDÉGLŐSÖK
figyelem!
GÖTZ
TAMÁS
MARIBOR-i
sörgyár termékeinek
FŐ LERAKATA
Prekmurje részére
Fliszár József
vendéglőjében
Murska Sobotában van.

Értesítjük a t. vendéglős urakat,
hogy állandóan raktáron tartunk
világos »MÁRCIUSI SÖR« és
barna »BOKK SÖRT« külön-
legességet egy fél literes üvegekben,
mint 12.5 literől egészen 100 li-
teres hordókban. Kedvezményes
árról és szolid kiszolgálásról már
eleve is biztosítjuk a t. vevőket.
Ugyancsak állandó nagy rak-
tár »RADEINI« savanyuviz- forrás
termékeiben, ugymint: »GYÓGY-
FORRÁS« »KIRÁLYFORRÁS« és
»GIZELLAFORRÁS«

K oddaji je

zavolo odszeljenjá, edna híza z
11 plügami zemlisca, dvé ko-
bili z omödami, edna mála i
edne velka kôla. Vecs sze
zvé pri:

v dovici **Czipott Anna**
v Tešanovci.

Hallo Hal goszpé i goszpödje!

Csi kâ lépoga i modernoga, do
roga i po fál cêni viditi scsête,
poglednite te nânovése Becs-ke
Pariz-ke szprotolêtna i létne dams
krcsáke, steri szo zdâ prisli

trgovino A. Király M. Sobot

Dobijo sze tüdi po nâni zjoj cêni:
ti najmodernési förtoki za goszpé
i deco z druka i z-glotta, nogavice
za goszpé, moske i deco, perilo
za goszpé i goszpöde i vsze vrszte
drobno i krátko blágo. Szlam-
nati krcsáki za goszpé od
100— dinarov napré

A. Király

trg. z krcsaki, perilom i krátkim blágo
M. Sobot (Bergerova híza)